

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

50

Brno 2009

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 50
Volume 50

Číslo 1–2
Issue 1–2

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada
Editorial Board

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Ruttka, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Petr Škrdla

Výkonná redakce
Assistant Editors

Soňa Klanicová, Marián Mazuch, Ladislav Nejman, Olga Lečbychová,
Rudolf Procházka, Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela

Technická redakce, sazba
Technical Editors, typography

Pavel Jansa, Ondřej Mlejnek

Software
Software

Spencer Kimball, Peter Mattis, GIMP Development Team 2008: GNU
Image Manipulation Program, 2.6.1
GRASS Development Team 2008: Geographic Resources Analysis
Support System, 6.3.0
Kolektiv autorů 2008: Inkscape, 0.46
Kolektiv autorů 2005: L^AT_EX 2_ε

Fotografie na obálce
Cover Photography

Fotografie levalloiského hrotu nalezeného při výzkumu paleolitické lo-
kality Tvarožná-Za školou. Srov. studii P. Škrdly a kol. obr. 5:1. Foto
J. Špaček.

*A foto of the Levallois point found in the Paleolithic site Tvarožná-
Za školou. See the study of P. Škrdla et. al. Fig. 5:1. Photo by J. Špaček.*

Adresa redakce
Address

Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.
Královopolská 147
612 00 Brno
E-mail: pv@iabrno.cz

Webové stránky s pokyny pro autory: <http://www.iabrno.cz/pv>

ISSN 1211-7250

MK ČR E 18648

Vydáno v Brně roku 2009

Copyright ©2009 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i. and the authors.

Obr. 142: Vizovice. Zámek. Pohled na středověkou stavební konstrukci. *Abb. 142: Vizovice. Schloss. Der Blick auf die mittelalterliche Mauerkonstruktion.*

místě byl v 2. polovině 16. století vybudován renesanční zámek.

V prostoru můstku nad rigolem byly v sondě S12, ale také v severněji umístěné sondě S15 odkryty pozůstatky třech kamenných konstrukcí a příkopu. Nejstarší kamenná zeď zřejmě souvisí s existencí cisterciáckého kláštera, přičemž ji lze interpretovat jako pozůstatek základů obvodové zdi/hradby kláštera, která byla porušena při přestavbě kláštera na renesanční zámek mohutným kamenným zdívem. Zřejmě se podobně jako u starší zdi jednalo o obvodové zdivo nebo hradbu. Na východní straně se na ni napojovala další kamenná konstrukce, kterou na základě jejího průběhu a vychýlení možno považovat za pozůstatek opěrného zdiva můstku nebo padacího mostu v prostoru příkopu.

Ostatní zachycené kamenné stavební konstrukce, ať již ze středověku nebo novověku, představují solitérní nálezy s orientací Z–V nebo S–J. Tudiž současná barokní podoba zámku respektovala orientaci původní zástavby renesančního zámku shodnou s předcházejícím středověkým klášterem.

Zdokumentovány byly také původní kamenné komunikační úrovně – kamenný šterk (sonda S7, S14), náležící k pozdně středověké nebo raně novověké zástavbě.

Mezi nejmladší stavební konstrukce odkryté při bagrování vykopů pro kanalizaci patřila barokní cihlová kanalizace.

Kromě archeologických souvrství a stavebních konstrukcí se podařilo zachytit také kostrové pohřby. Byly situovány převážně podél východního a západního zdíva jižního křídla. Lze předpokládat, že se jedná o pohřby z období existence cisterciáckého kláštera „Smilheim“, které byly porušeny při pozdějších přestavbách kláštera na renesanční a následně na barokní zámek.

Nelze opomenout také nález gotických pískovcových článků v druhotně přemístěných polohách v sondě S10 a S12 a bohatý soubor gotických a renesančních kachlů získaný z kulturních vrstev v sondě S 10 (10146, 10142) a pozdně renesančních a raně barokních kachlů ze sondy S08 (8104, 8108, 8115).

Peter Kováčik, Miroslava Plaštiaková

Literatura

Kováčik, P. 2008: Zámek Vizovice. Rekonstrukce stávající kanalizace. Nálezová zpráva o provedení zjišťovacího záchranného výzkumu. Rkp. nálezové zprávy č. 03/09. Uloženo: Archiv nálezových zpráv, Archaia Olomouc, o. p. s.

Resumé

Vizovice (Bez. Zlín), Schloss. Mittelalter, Neuzeit. Kloster und Renaissanceschloss, Rettungsgrabung.

VNOROVY (OKR. HODONÍN)

Ulice Za Sbořem 118. Středověk, novověk. Sídliště. Záchranný výzkum.

Během stavby kanalizace v komunikaci s řadovou zástavbou byla v listopadu 2008 dokumentována archeologicky pozitivní situace, která je na ZM ČR 1:10 000, kladový list 35-11-11, určena okolím bodu o souřadnicích 42/17 mm od Z/J s. č. Před domem č. p. 118 se na obou stěnách výkopové ryhy pod recentními vrstvami silnice nacházelo kulturní souvrství, z jehož nejspodnější vrstvy se do písčitého podloží zahluboval rozměrný objekt obdélníkového průřezu s ojedinělými zlomky keramiky středověkého až novověkého stáří.

Jaromír Šmerda

Resumé

Vnorovy (Bez. Hodonín), Za Sbořem Str. Nr. 118. Mittelalter, Neuzeit. Siedlung. Rettungsgrabung.

VYŠKOV (OKR. VYŠKOV)

Masarykovo nám. Novověk. Studna. Záchranný výzkum.

Souběžně s opravou studny na Masarykově náměstí ve Vyškově proběhl i archeologický výzkum, který byl prováděn formou dohledu nad postupem čištění studny.

Zkoumaná plocha se nachází uprostřed historického jádra Vyškova v dolní části centrálního náměstí, v nadmořské výšce 246–248 m. Na ZM ČR 1:10 000, list 24-41-15, se nachází v okolí bodu 016:149 mm od Z:J s. č.

Po odstranění kamenné nástavby, která zakrývala studnu od první poloviny 19. století až do současnosti, se zjistilo, že původní kamenná studna končila cca 2 m pod současnou úrovní náměstí. Již v minulosti bylo tudíž nutné plášť studny dostavět. Za tímto účelem byla zhotovena cihlová dostavba, která změnila původní kruhový půdorys studny (prům. 2,40 m) na obdélníkový (2,40 × 0,70 m). Pro vodu se pravděpodobně v tomto období scházelo k původnímu lemu studny, jak dokazují zachované stupínky při východním okraji.

Vlastní plášť studny byl zhotoven z nasucho kladebného lomového kamene. V hloubce 6,20 m byl přepažen dřevěným roubením (prům. břevna 0,19–0,20 m), pod kterým následovalo ještě dalších 0,60 m kamenné vyzdívky,

a ještě níže opět dřevěné roubení (prům. břevna 20 cm). Dno studny tvořil písek. Studna se směrem dolů zužovala (rozměry studny v místě vrchní výdřevy 1,60 × 1,65 m a 1,00 × 1,00 m v místě spodní výdřevy).

Při čištění studny byly odstraněny nánosy vzniklé po r. 1839. Dokladem je získaný materiál. Vedle dřevěných a železných součástí čerpacího systému bylo jednotkou Sboru dobrovolných hasičů města Vyškova vyvednuto 8 mincí (nejstarší je rakousko-uherský krejcar z r. 1851), novověká keramika, nože, klíč, zámek a spousta novodobého materiálu (lékovičky, hliněné kuličky, umělohmotný dudlík i autíčko, rukavice, podešev, dráty, atd.).

Klára Rybářová

Resumé

Vyškov (bez. Vyškov), Masarykovo náměstí. Neuzeit. Rettungsgrabung.

VYŠKOV (OKR. VYŠKOV)

Náměstí Čs. armády 2 – zámek. Středověk, novověk. Zámek. Záchranný výzkum.

V září 2007 bylo několik metrů od budovy vyškovského zámku odkryto při výkopu pro optický kabel staré zdivo, náležející k dnes již strženému zámeckému traktu, který známe např. z vyobrazení města Vyškova kolem r. 1720 (Michálek 1947, 17) nebo z prospektu stavebního souboru vyškovského zámku, vzniklého po r. 1753 (Eliška 2005, 66).

Místo nálezu se nachází na mírně vyvýšenině v západní části památkové zóny Vyškov, v nadmořské výšce 252 m. Na ZM ČR 1: 10 000, list 24-41-15, se lokalita nachází v okolí bodu 479:137 mm od Z:J s. č.

Zdivo (šířka 2,00–2,50 m) z lomového kamene a vápence, spojovaného maltou, bylo zjištěno ve výkopu vzdáleném 4,42 m od JZ zakončení budovy zámku, 30 cm pod dnešním povrchem. V severní části se ve zdivu místy vyskytly i cihly. Protože výkop dosahoval hloubky 0,50–0,70 m, nebylo možné zjistit, do jaké hloubky zeď sahala. Zdivo bylo zachyceno na obou profilech i na dně výkopu. Podle jeho rozložení ve výkopu lze soudit, že směřuje kolmo k JZ konci budovy.

Dalším nálezem ve výkopu byla kamenná klenba s vápennou omítkou (patrně sklep), na kterou nasedalo výše zmíněné zdivo. Klenbu bylo možné sledovat v hloubce 0,52 m pod dnešním povrchem v délce 0,60 m od zdi směrem k budově zámku. Potom výkop končil.

Klára Rybářová

Literatura

Eliška, J. O. 2005: Zámek Vyškov. Sklepy a přízemí tzv. Starého zámku. Podrobný povrchový stavebně historický průzkum. Text, fotoinventář, obrazové přílohy, plány. Uloženo: Muzeum Vyškovska, Vyškov.

Michálek, K. M. 1947: *Historie města Vyškova v stručném přehledu*. Vyškov.

Resumé

Vyškov (bez. Vyškov), Náměstí Čs. armády 2 – Schloss. Mittelalter, Neuzeit. Schloss, Rettungsgrabung.

VYŠKOV (OKR. VYŠKOV)

Náměstí Čs. armády – zámek, p. č. 1224. Novověk. Zdivo, kanál, ojedinělé nálezy. Záchranný výzkum.

V měsíci květnu 2008 byl Muzeem Vyškovska proveden záchranný archeologický výzkum na parcele č. 1224, na které dříve stávala část vyškovského zámku.

Zkoumaná plocha se nachází v ochranném pásmu zámku v památkové zóně Vyškov v nadmořské výšce 250–252 m. Na ZM ČR 1: 10 000, list 24-41-15, se lokalita nachází mezi body 003:137, 004:137, 003:133, 001:134 mm od Z:J s. č.

Při průzkumu výkopu základových pasů bylo na staveništi odkryto nejprve zdivo v profilu P2 a kamenný záklop kanálu v profilu P1. V následujících dnech bylo výkopovými pracemi odkryto další zdivo v profilu P3, které bylo patrně pokračováním zdiva v profilu P2. Kanál se táhl od JZ rohu výkopu v délce 5,88 m, kde se stácel pod dnešní garáž. Záklop kanálu tvořily velké bloky šedého kamene (0,60–0,94 × 0,10–0,40 m), drobnější kameny, cihla a v meziprostoru žlutá hlína se zlomky cihel a stopami uhlíků. Po odstranění tohoto záklopu se ukázal 0,74 m hluboký kanál, vyzděný z cihel a kamenů.

Zdivo k 902 a k 903 bylo vystavěno z kamenů a cihel. Zdivo k 902 se nacházelo pod vrstvou asfaltu, šterku a hnědé hlíny s cihlami v hloubce 0,76 m. Zdivo k 903 bylo odkryto těsně pod podlahou dřívější garáže a bylo přepaženo základem dodnes stojící cihlové zdi oddělující stavenišť od pivovaru. Pod vrchní vrstvou z kamene a cihel se ukrývala cihlová zeď. V severní části přiléhal ke zdivu kus betonu, který pravděpodobně souvisí s výstavbou garáží v 60. letech. Pod ním se nacházel prostor vyplněný stavební sutí. Jediné artefakty, zlomky novověké keramiky, se našly ve výkopu nad kanálem.

Klára Rybářová

Resumé

Vyškov (bez. Vyškov), Náměstí Čs. armády – Schloss, Neuzeit. Mauer, Kanal, Einzelfund, Rettungsgrabung.

VYŠKOV (OKR. VYŠKOV)

"Nouzka". Mladší doba hradištní. Pohřebiště. Záchranný výzkum.

Během výzkumu na polykulturní lokalitě v areálu Rompa Vyškov v průmyslové zóně Nouzka II bylo kromě sídlištních objektů prozkoumáno i 5 kostrových hrobů. Ve všech případech se jednalo o mělce zahloubené obdélníkové jámy, silně poškozené již v minulosti zemědělskými stroji. K dalšímu poškození došlo během skrývek.